

RES, participatie, lokaal eigendom en energiegemeenschappen
Beeldvormende avond windenergie Culemborg

26 juni 2025

Els Holsappe

Thematrekker Lokaal Eigendom / Energiegemeenschappen/Energierechtvaardigheid NP RES

Even voorstellen

- **Els Holsappel**
  - Thematrekker Lokaal Eigendom / Energiegemeenschappen / Energierechtvaardigheid
- **Nationaal Programma Regionale Energiestrategie**
  - Ondersteuning 30 RES-regio's
  - Accounthouders en thematrekkers
  - Kennis ontwikkelen en delen; procesondersteuning; de Expertpool
  - Agenderen van knelpunten en kansen
  - Opdrachtgevers: KGG, VRO, VNG, IPO, UvW
  - Samenwerking met Netbeheer Nederland

Klimaatakkoord

Regionale Energiestrategie

- **30 energieregio's**
- **35 TWh in 2030, ambitie 55 TWh**

- RES is **samenwerkingsproces** tussen overheden, maatschappelijke partners en samenleving om de Regionale Energiestrategie (RES) vorm te geven, op initiatief van decentrale overheden (VNG en IPO)
- RES is een **document** met
  - ambities m.b.t. duurzame elektriciteit op land (zon en wind) tot 2030 met doorkijk naar 2050
  - vraag & aanbod van bovenlokale warmtebronnen
  - Vastgesteld door raden, Staten, ab's
- Opdrachtgevers: VNG, IPO, UvW, KGG, VRO
- NP RES is sinds 2019 ondersteuningsprogramma voor regio's
- 1 juni 2020: concept-RES, 1 juli 2021: RES 1.0

RES 1.0 Rivierenland

- Bod RES Rivierenland: 1,2 TWh
  - 191 hectare zon op dak
  - 249 hectare zonnevelden
  - 49 windturbines

AMBITIES RES 1.0 IN TWh/jr

	WIND	ZONNEVELD	ZON OP DAK	TOTAAL*
BUREN	0,122	0,055	0,041	0,218
CULEMBORG	0,072	0,016	0,008	0,097
MAASDRIEL	0,070	0,023	0,033	0,126
NEDER-BETUWE	0,156	0,041	0,037	0,234
TIEL	0,040	0,013	0,037	0,090
WEST BETUWE	0,190	0,099	0,087	0,376
WEST MAAS EN WAAL	0,000	0,030	0,018	0,049
ZALTBOMMEL	0,100	0,006	0,039	0,145
REGIO	**0,750**	**0,283**	**0,301**	**1,335**

*Bij totalen zijn afrondingsverschillen mogelijk

Participatie

- Zorgvuldig en transparant proces met omwonenden
- Vooraf heldere kaders voor participatie:
  - Welke invloed hebben omwonenden?
  - Welke bewoners hebben welke invloed?
  - Kan iedereen meepraten of klankbordgroep / Omgevingsadviesraad?
  - Gebiedsproces of grondposities leidend?
  - Vereisten gebiedsfonds?
  - Vereisten lokaal eigendom?
- Uitgangspunten of principes bepalen met het gebied
- Heldere terugkoppeling wat er met de uitkomst van gesprekken is gedaan en waarom
- Afspraken nakomen

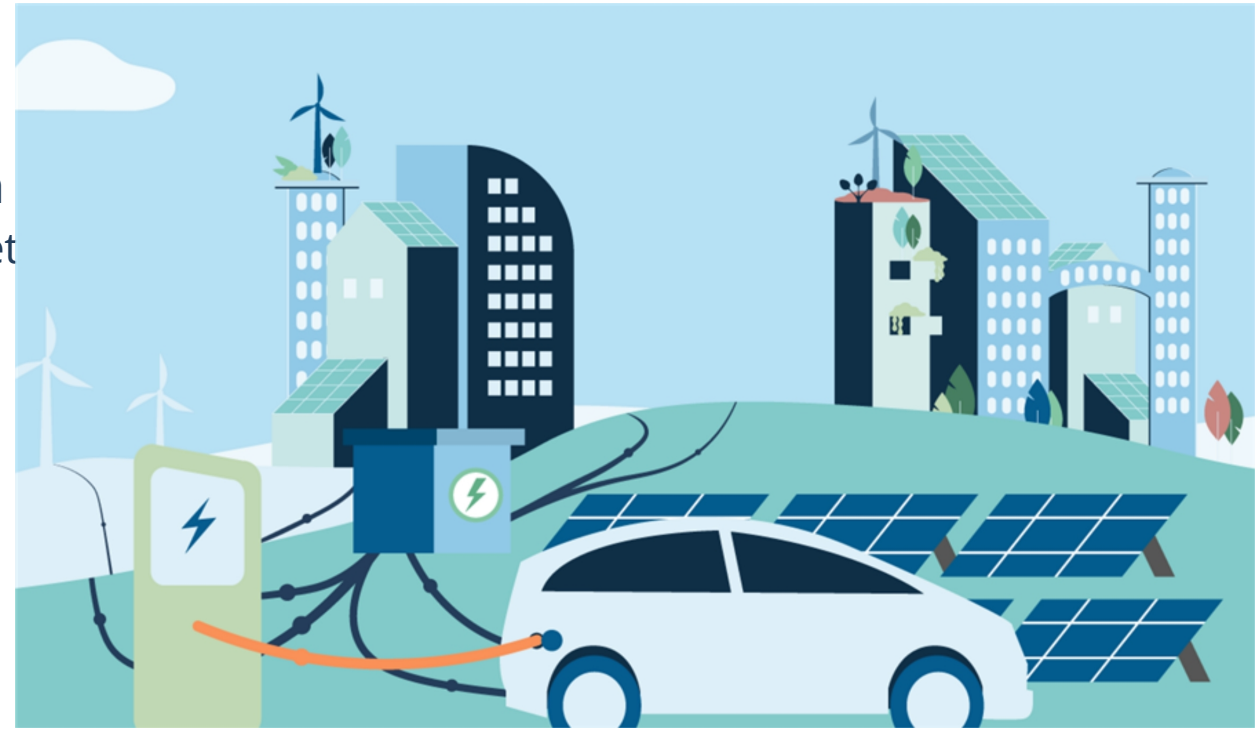
Tekst lokaal eigendom Klimaatakkoord

“Om de projecten voor de bouw en exploitatie van hernieuwbaar op land in de energietransitie te laten slagen, gaan in gebieden met mogelijkheden en ambities voor hernieuwbare opwekking, partijen **gelijkwaardig samenwerken in de ontwikkeling, bouw en exploitatie.** Dit vertaalt zich in **evenwichtige eigendomsverdeling in een gebied** waarbij gestreefd wordt naar **50% eigendom van de productie van de lokale omgeving (bewoners en bedrijven).** Investeren in een zon –en/of windproject is ondernemerschap. Dat vergt ook mee-investeren en risico lopen. Het streven voor de eigendomsverhouding is een algemeen streven voor 2030. Er is lokaal ruimte om hier vanwege lokale project-gerelateerde redenen van af te wijken.”

Definitie lokaal eigendom

- Lokaal eigendom = het eigendom van lokale partijen
  - Lokaal = partijen gevestigd in de lokale omgeving van het project
  - Eigendom = het juridische en economische eigendom (juridische eigendom is doorslaggevend)
  - Kan collectief, maar ook individueel

Conform Monitor Financiële Participatie Hernieuwbare Energie op Land

Definitie lokaal eigendom

Bewonerscollectieven en lokale partners

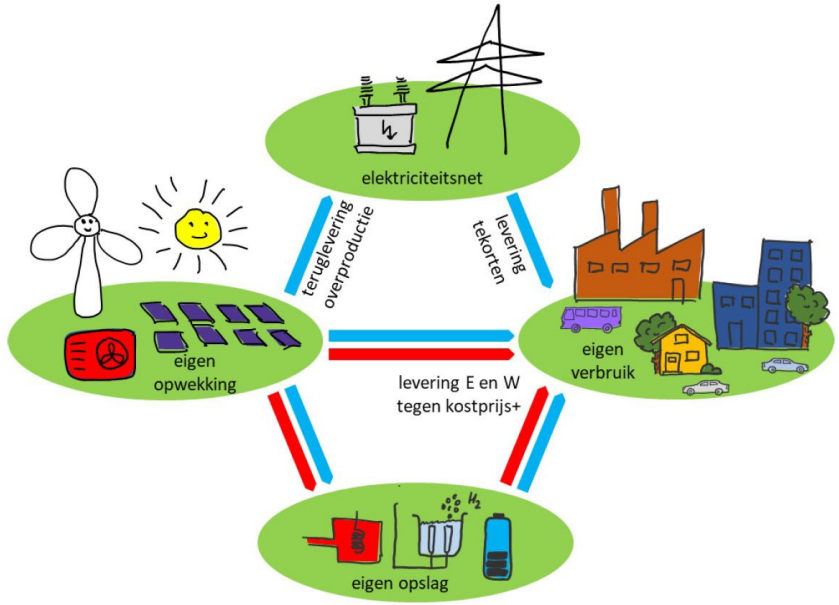
Publiek (gemeenten, waterschappen etc.

Lokale bedrijven

Monitor Financiële Participatie Hernieuwbare Energie op Land

Van lokaal eigendom naar energiegemeenschappen

KGG: visie op energiegemeenschappen

Kernpunten van de visie:

Decentrale ontwikkeling:

Energiegemeenschappen worden gezien als een belangrijke pijler voor de decentrale ontwikkeling van het energiesysteem, waarbij lokale en regionale projecten worden gestimuleerd.

Lokale zeggenschap:

Ze creëren mogelijkheden voor lokale zeggenschap over energieprojecten en stellen inwoners in staat om actief deel te nemen aan de energietransitie.

Ministerie van Klimaat en Groene Groei

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2594 AC DEN HAAG

Klimaat en groene Groei

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000003952069570000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/kgg

Ons kenmerk
KGG / 99267367

Datum 18 juni 2025
Betreft Decentrale ontwikkeling van het energiesysteem

Geachte Voorzitter,

Het kabinet wil sterker inzetten op decentrale ontwikkelingen binnen het energiesysteem. Energie wordt steeds meer decentraal opgewekt en de

Energiewet: 1 januari 2026

Energiegemeenschap:

"Een juridische entiteit die ten behoeve van haar **leden, vennoten of aandeelhouders activiteiten op de energiemarkt** verricht en als hoofddoel heeft het bieden van **milieuvoordelen of economische of sociale voordelen** aan haar leden, vennoten of aandeelhouders of aan **de plaatselijke gebieden** waar ze werkzaam is, en **niet is gericht op het maken van winst**"

Energiegemeenschap

Energiegemeenschap legt in haar statuten vast:

- Open vrijwillige deelname
- Het recht om de energiegemeenschap te verlaten
- Feitelijke zeggenschap bij de leden (natuurlijke personen, kleine bedrijven of lokale autoriteiten)

Een energiegemeenschap **met opwekinstallaties**, **kan** in statuten vastleggen dat:

- Leden alleen natuurlijke personen, lokale autoriteiten, kleine bedrijven of middelgrote bedrijven zijn
- De feitelijke zeggenschap bij leden ligt die nabij de opwekinstallatie gevestigd zijn

Energiewet

Energie delen

- Iedereen met eigen opwekinstallatie of lid van energiegemeenschap
- Beide bij dezelfde energieleverancier en die energie delen aanbiedt

Belang lokaal eigendom neemt toe

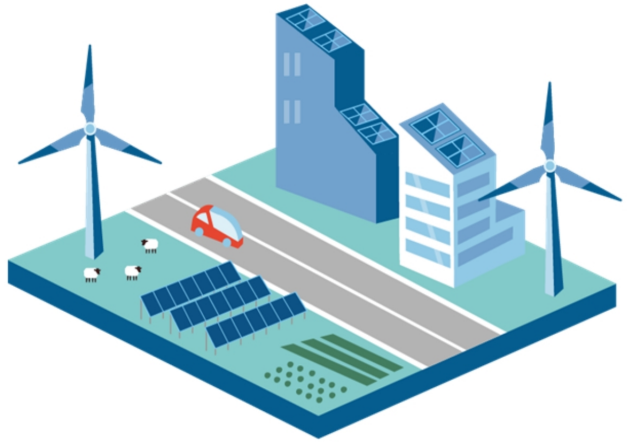
Opwek solitair / Klimaatakkoord

- Grootschalige opwek zon en wind
- Streven naar 50% lokaal eigendom

Draagvlak

Geïntegreerd energiesysteem / decentrale energiesysteem

- Sturen op vraag en aanbod bij elkaar en gelijktijdigheid
- Local4Local / energiegemeenschappen

Lokaal eigenaarschap / zeggenschap (ook over de stroom)

Vragen of sparren?

Els Holsappel

- Thematrekker Lokaal Eigendom / Energiegemeenschappen/ Energierechtvaardigheid
- e.holsappel@npres.nl
- 06 11 30 33 05

